

Lausunto ympäristölautakunnalle resurssiviisauden tiekartan luonnoksesta /EL-H

VD/2472/11.00.00.01/2018

Ympäristölautakunta on 21.3.2018 päättänyt pyytää resurssiviisauden tiekartan luonnoksesta lausuntoa opetuslautakunnalta.

Resurssiviisauden tiekartta on kaupungin strategiaa toimeenpaneva ohjelma maa- ja asuntopoliittisen ohjelman ja hyvinvointiohjelman rinnalla. Yhdeksi strategiseksi painopistealueeksi asetettiin kaupungin tiivistäminen lähiluontoa vaalien ja tavoitteeksi nykyisen kaupunkirakenteen vahvistaminen resurssiviisaasti. Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Lisäksi vuoden 2018 talousarvion sitovaksi tavoitteeksi päätettiin "Hiilineutraali Vantaa 2030" - ohjelman laatiminen.

Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta. Samanaikaisesti kaupunki haluaa tukea kaupunkilaisten hyvinvointia sekä kaupungin elinvoimaisuutta. Resurssiviisaus tarkoittaakin kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävällä tavalla.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta vuoteen 2030 on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja toimialojen toteutussunnitelmineen korvaa aiemmat ympäristöohjelmat. Tiekartta päivittää myös kaupungin ympäristöpoliittiset linjaukset.

Hiilineutraalius merkitsee sitä, että kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävät päästöt kompensoidaan esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2016 yhtä suuret kuin vuonna 1990. Tämä tarkoittaa keskimäärin 7 prosenttiyksikön päästövähennystarvetta vuosittain 2018-2030. Suurimmat päästölähteet ovat liikenne (37 %) ja rakennusten lämmitys (41 %). Hiilineutraaliustavoitteen tarkastelu rajautuu Vantaan kaupungin sisällä tuotettuihin päästöihin ja ostetun kulutussähkön päästöihin. Tavoitteeseen ei lasketa mukaan kaupungin rajojen ulkopuolella syntyvien tavaroiden valmistuksen tai palveluiden välillisiä päästöjä. Resurssiviisauden tiekartassa käsitellään kuitenkin myös näitä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Vantaan resurssiviisauden tiekartan jokaiselle kaistalle on määritelty vuotta 2030 kuvaava tavoiteteila, jonka avulla suunnataan kohti resurssiviisasta ja hiilineutraalia Vantaata. Tiekartassa on esitetty toimenpiteitä, joiden avulla päästäisiin kohti asetettua tavoitetta.

Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat valtaosan Vantaan ilmastopäästöistä. Tiekartan tavoitteena on päästötön sähkön- ja lämmöntuotanto, energia- ja resurssitehokkuuden lisääminen sekä viisas energiankulutus. Kaupunki voi välillisesti vaikuttaa energiantuotannon ja -kulutuksen aiheuttamiin päästöihin muun muassa maankäytön ja rakentamisen ohjaamisella ja vaikuttamalla kaupungin omistamien energialaitosten energialähdevalintoihin. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä. Paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian käyttöönotto vaatii kuntalaisten ohjausta ja ratkaisuiden helpoksi tekemistä.

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Tiivistyvän kaupunkirakenteen päästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät.

Lisäksi tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa palveluiden helpomman saavutettavuuden ja säästää viheralueita.

Liikenteen päästöjen vähentämisellä on keskeinen merkitys hiilineutraalisuuden tavoitteen saavuttamisessa, sillä niiden tulisi vähetä lähes 70 % välillä 1990-2030. Hiilineutraalisuustavoitteen lisäksi Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on, että liikenne on sujuvaa ja kohtuuhintaista.

Kaupunki minimoi riskit ilmastonmuutoksen aiheuttamille muutoksille jo suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Kaavoituksessa ja rakentamisessa myös luonnon monimuotoisuutta säilytetään ja lisätään sekä turvataan ekosysteemipalveluiden toimivuus.

Luonnonvarojen kestävä käyttö on yksi resurssiviisauden kulmakivistä. Säästävä luonnonvarojen käyttö edellyttää resurssitehokasta suunnittelua, resurssitehokasta kulutusta sekä kiertotalouden edistämistä. Resurssiviisauden tiekartta tavoittelee siirtymistä kiertotalouteen, jossa kulutus perustuu uusien tuotteiden ja omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen.

Ruoan tuotannon ympäristövaikutukset ovat merkittävät, esimerkiksi yksityisen kulutuksen ilmastovaikutuksista ruoka tuottaa noin viidenneksen. Tavoitteena on, että vuonna 2030 ruokatuotantoketju on kestävä. Ruokahävikkiä syntyy ketjun kaikissa vaiheissa, ja vastuullisten hankintojen ohella hävikin vähentäminen on merkittävä ruoan ympäristövaikutusten pienentämisessä.

Vantaan arvoista vastuullisuus tarkoittaa hyvän elämän turvaamista sekä nykyisille että tuleville sukupolville kestävän kehityksen periaatteiden mukaan. Vastuullinen vantaalainen -kaista kattaakin kaikki vantaalaiset – niin kaupungin työntekijät, asukkaat kuin yritykset ja yhteisöt. Kaista sisältää kestävään elämäntapaan, kasvatukseen ja koulutukseen sekä ja ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä.

Ilmastotavoitteiden toteuttaminen vaatii kustannuksiltaan eri kokoluokan toimia; investointeja, mutta myös panosta kehittämistoimiin ja parempaan suunnitteluun ja koordinointiin. Resurssiviisauden tiekartan sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä.

Resurssiviisauden tiekarttaa on valmisteltu yhdessä toimialojen edustajien ja sidosryhmien kanssa kevästä 2017.

Ympäristölautakunta 21.3.2018 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään pyytää resurssiviisauden tiekartan luonnoksesta lausunnot

- a) kaupunkisuunnittelulautakunnalta ja tekniseltä lautakunnalta, opetuslautakunnalta, vapaa-ajan lautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta ja yleisjaostolta sekä nuorisovaltuuskunnalta ja
- b) Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ltä, VAV Asunnoilta ja Vantaan Energia Oy:ltä sekä
- c) Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymältä.
- d) Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 24.4.2018.

Päätös:

Päätettiin pyytää lausunnot resurssiviisauden tiekartan luonnoksesta apulaiskaupunginjohtajan esityksen mukaisesti.

Opetuslautakunta 16.4.2018 § 7**Apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Päätetään antaa ympäristölautakunnalle seuraava lausunto resurssiviisauden tiekarttaluonnoksesta.

Resurssiviisauden tiekartta on laaja katsaus Vantaan kaupungin ympäristövastuullisuuden toimenpiteisiin. Näillä toimenpiteillä tähdätään ympäristövastuullisesti toimivaan Vantaaseen yhdessä kaupunkilaisten kanssa.

Tiekartan tavoitteet ovat korkealla ja niihin pääseminen vaatii muutoksia Vantaan kaupungin työntekijöiden sekä kaupunkilaisten asenteissa ja toiminnassa. Tiekartan tavoitteiden toteutumisen edellytyksenä on laaja ja jouheva yhteistyö kaikkien kaupungin toimialojen välillä sekä sidosryhmien ja kaupunkilaisten kanssa.

Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet, toimenpiteet ja seurattavat indikaattorit keskittyvät pitkälti maankäytön toimialan vastuualueille. Sivistystoimen keskeinen toiminta näkyy ja on löydettävissä asetetuista tavoitteista ja toimenpiteistä, mutta toiminta vaatii huomattavaa toimiala- ja/tai tulosaluetaisoista tarkentamista. Maankäytön vastuualueilla tämän tasoisia kirjauksia on tehty jo itse tiekarttaan. ”

Kaiken kaikkiaan sivistystoimen ympäristövastuutoimintaa on hyvä toteuttaa ja kehittää Vantaan tiekartan antamissa raameissa, mutta tämän edellytyksenä on jouhevan yhteistyön varmistaminen kaupungin sisällä.

Sivistystoimen työntekijöitä ja ryhmä opiskelijoita ovat osallistuneet tiekartan ja sen toimenpiteiden laadintaan. Tätä alkanutta käytäntöä on hyvä jatkaa tiekartan raportoinnin ja päivittämisen yhteydessä.

Käsittely:

Lautakunta päätti yksimielisesti tehdä seuraavan muutoksen: lausuntoon kappaleiden 3 ja 4 väliin lisätään seuraavat virkkeet: ” Opetuslautakunta esittää, että tiekartassa huomioidaan terveellisen sisäympäristön merkitys kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettaessa. Yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen osalta on huomioitava palveluverkon merkitys. Päivittäin käytettävien palvelujen, kuten päiväkotien ja koulujen, tulisi sijaita mahdollisimman lähellä tai sujuvien joukkoliikenneyhteyksien päässä.”

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet: Resurssiviisauden tiekartta -luonnos

Täytäntöönpano: Talous- ja hallintopalvelut
- ote ympäristölautakunnalle

Muutoksenhakuohje: Ei muutoksenhakuoikeutta / Kuntalaki § 136

Vantaa

Lisätiedot:

Noora Ilola, 050 3035873, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi